

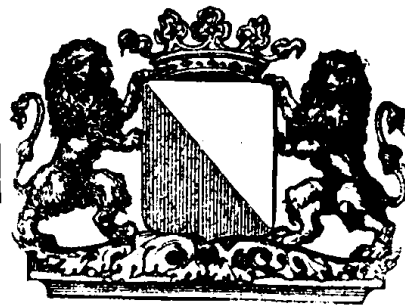
DINGSdag

7 FEBRUARIJ.

UTRECHTSCH E

PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

UTRECHT, Dingsdag 7 Februarij.

In onze vorige hebben wij reeds de beschouwingen over de aanhechting van Savoyje en Nizza van den *Constitutionnel* en de *Opinion* medegedeeld, de beide ministeriële organen te Parijs en Turijn. Daaruit heeft men kunnen zien, dat men te Parijs de zaken betreffende die aanhechting niet te sterk wil drijven, en de bevolking wil laten handelen, opdat zij verkrijge wat zij begeert, terwijl men te Turijn nog wel wil hooren van het afstaan van Savoyje, maar niet van Nizza. Wat er van deze zaak komen moge, vooreerst zal zij nog niet beslecht worden. In Engeland zal men intusschen dat vraagstuk bijzonderlijk in 't Parlement gaan behandelen. Daar het uitzetten zijner grenzen door Frankrijk tot aan de Alpen in Engeland met zeer leede oogen zou worden aangezien, mag men wel aannemen, dat Napoleon te eer zijne plannen in deze nog wat zal uitstellen.

Belangrijker is daarom de nieuwe phase, waarin de Midden-Italiaansche kwestie is getreden. Onder de telegrammen zal men zien, dat namens Engeland vijf grondslagen zijn voorgesteld, ter beslechting van dat vraagstuk: non interventie, — Venetië blijft aan Oostenrijk, — Midden-Italië beschikt over zijne toekomst door eigen stemming, — Sardinië zal daarbij niet influencieren, — Frankrijk trekt zijne troepen uit Lombardije en Rome terug. Frankrijk heeft die grondslagen voor zich goedgekeurd, naar 't schijnt, maar 't wenscht, dat de ontruiming van Rome geschieden zal op verzoek van den Paus en onder voorwaarde, dat deze geene andere tusschen komst zelf inroepen, terwijl het verder de 5 punten aan Oostenrijk ter goedkeuring wilde aanbieden.

Dit is geschied, en, naar luid der laatste berichten, zou Oostenrijk de aanneming der voorgestelde grondslagen hebben afgewezen; het Weener kabinet zou zich aan de voorwaarden van Villafranca houden, overigens met Frankrijk alleen willen onderhandelen en Venetië wel weten te verdedigen zonder beloften van anderen.

Dat antwoord is heroïsch, of het daarom verstandig is, is eene andere vraag, waarop de steeds dalende londschen het gereede antwoord zouden kunnen geven. Het huis van Habsburg toont nog weinig zijne belangen te begrijpen; het blijft even overmoedig en fier, en in waarheid het heeft toch wel eenigen grond, om daarvan wat af te doen! De toespraak der Hongaren moest den ministers toch eindelijk eens de oogen geopend hebben. Vooreerst blijft men in de regeringskringen te Weenen nog ziende blind. Eene kwasi-gemeentelijke of gewestelijke vertegenwoordiging kan de wond niet heelen, die te diep is en reeds te veel heeft voortgewoeld, om zoo ligtelijk te kunnen worden weggenomen.

Als een gevolg van het antwoord van Weenen, als dat bevestigd wordt, zal men in Italië waarschijnlijk spoedig zijn gang gaan, en in den geest der Westmagten zal *Cavour*, na de volksvergaderingen te hebben gehoord, de aansluiting van Midden-Italië aan Sardinië voltooien. Dat schijnt onvermijdelijk. De Paus zal daartegen ten sterkste protesteren; men zal onder de telegrammen kunnen zien, dat Z. H. zich reeds met heftigheid uitlaat. Dat kan de logische opvolging der feiten echter niet weêrhouden.

Onze lezers zullen hieronder berigt kunnen vinden van eene nieuwe overwinning der Spanjaarden op de Mooren behaald, wier kamp is genomen. Men beweert evenwel, dat de ministers er nog niet aan willen denken over den vrede met Marokko te handelen, vooral om daardoor alle mogelijkheid weg te nemen, dat de koningin, door hare bijzondere pausgezindheid, de regering zou willen dringen tot het volgen eener staatkunde ten gunste van den Paus, die Spanje in nog grootere moeilijkheden zou kunnen wikkelen, dan de zware strijd tegen de Mooren.

De sinds eergister ontvangen **telegrafische depeches** laten wij hieronder volgen:

Madrid, Zondag. De vijandelijke legerplaats is door de Spanjaarden bemagtigd. Zij hebben eene volkomene en roemrijke overwinning behaald, en een groot aantal kanonnen en legertenten buit gemaakt. Tetuan zal zich zeer spoedig moeten overgeven.

Berlijn, Zondag avond. De Westersche mogendheden hebben aan Oostenrijk het voorstel gedaan, dat in de Midden-Italiaansche staten een stemming

zou worden gehouden ten einde de meening der bevolkingen over de inlijving bij Sardinië te leeren kennen en dat daarbij het beginsel van non-interventie zal op den voorgrond staan. Oostenrijk, dat van de grondslagen, te Villafranca vastgesteld, niet afwijkt, verlangt eene volstrekte, onvoorwaardelijke non-interventie en wil niets beloven, maar, indien het kongres niet bijeenkomt, met Frankrijk alleen onderhandelen.

Turijn, Maandag. De kommandeur *Desambrois* is op zijn verzoek als gezant van Parijs teruggeroepen; de ridder *Konstantijn Nigra* is in zijne plaats benoemd tot zaakgelastigde van Sardinië te Parijs. Graaf *Arèze* vertrekt mede naar Parijs. De heer *Farini* is hier aangekomen. *Ricasoli* zal met de regeling der verkiezingen voor de volksvergaderingen van Midden-Italië nog wachten. Het vertrek des konings naar Milaan is op 25 Febr. bepaald.

Weenen, Maandag. Uit Rome wordt gemeld, dat de Paus den 31. Jan. eene deputatie heeft ontvangen uit de kweekelingen der geestelijke kollegiën, en dat deze deputatie bij Z. H. een adres heeft ingediend, waarin hem de verzekering wordt gegeven van den eerbied en de gehechtheid dezer kollegiën. De Paus heeft daarop geantwoord, dat de Kath. kerk weder een tijdvak van vervolging is ingetreden, al zijn dan ook hare getrouwe zonen daarbij aan geen persoonlijk geweld blootgesteld. De tegenwoordige strijd en vervolging hebben alleen plaats in de denkbeelden en beginselen. Voorts zeide de Paus, dat eene noodlottige propaganda in Italië haren invloed deed gelden, en dat het schiereiland was overgeleverd aan dezulken, die van de ondeugd eene deugd maken; dat de bisschoppen die aan hunne roeping getrouw bleven, voor huichelaars worden uitgekreten, terwijl politieke misdadigers vergoed worden. Ten slotte gaf de Paus als zijn gevoelen te kennen, dat de kerk door die omstandigheid niet zal ten onder gebragt worden.

De generaal *Goijon* was bij die receptie tegenwoordig.

Berlijn, Maandag. Heden heeft graaf *Schwerin* van het Huis der Afgevaardigden een wetsontwerp voorgelegd, betreffende de authentieke verklaring, dat de §§ 71 en 72 der wet op de bedrijven van 1845 niet meer toepasselijk zijn op § 54 der drukperswet van 1852, zoodat dus intrekking van koncessie slechts het gevolg kan zijn van een regterlijk vonnis.

Berlijn Maandag. Naar men verzekert, is Frankrijk geneigd zijne troepen Rome te doen verlaten, als de Paus daartegen geen bedenking oppert en zich verplicht geen andere vreemde troepen te ontbieden.

Over den afstand van Venetië wordt volstrekt niet onderhandeld. Engeland deed met toestemming van Frankrijk den gisteren gemelden voorslag tot vergoeding, en wilde, dat Sardinië voor die koncessien Venetië zou eerbiedigen. Oostenrijk gaf het gemelde antwoord, met bijvoeging, dat het zelf Venetië zou weten te beschermen.

Verder heeft Engeland aan Hannover gesteld eene termijn van drie maanden van af de 18. Februarij om den staat der tol in gemeenschappelijke konferentie met alle belanghebbenden te regelen. Hannover echter weigert die konferentiën en verlangt een bijzonder verdrag met Engeland.

Londen, Maandag. Lord *Normanby* zal morgen eene motie doen, betreffende den afstand van Savoyje aan Frankrijk. Het handelstraktaat met Frankrijk zal aanstaanden Vrijdag medegedeeld worden. Dingsdag over 8 dagen zal de heer *Kinglake* een afschrift van de Engelsch-Fransche korrespondentie, betreffende Savoyje verlangen en de aandacht op het Sardinisch-Fransch traktaat, betreffende den afstand van Savoyje, vestigen.

Lord *John Russell* heeft verklaard, dat de regering met Hannover over de afschaffing van de stadetol onderhandelt.

Lord *Cowley* heeft voor eenige dagen het volgende plan tot regeling der Ital. kwestie aan den heer *v. Thouvenel* medegedeeld: 1. non-interventie; 2. Venetië blijft buiten alle onderhandelingen aangaande veranderingen van grondgebied en blijft onder Oostenrijks heerschappij; 3. Midden-Italië beschikt bij wijze van stemming over zijn eigen lot. Ingeval de vereeniging met Piemont mogt worden aangenomen, dan zal Sardinië tot de inlijving gemagtigd worden; 4. Voor dat hierover beslist zal zijn, zal Sardinië zich onthouden van invloed uit te oefenen ten gunste van de inlijving. 5. Frankrijk zal zijne

troepen uit Rome en het overige Italie terugtrekken.

De heer *v. Thouvenel* heeft geantwoord dat de Keizer de zinswijze van Oostenrijk wenscht te kennen. De koerier met het antwoord van Oostenrijk werd tegen het einde der week te Parijs verwacht.

Londen, Maandag. De *Morning Post* zegt, dat de door *Reuters Office* medegedeelde vijf punten, uitmakende lord *Cowley's* voorstel aan den heer *Thouvenel*, betreffende de oplossing der Italiaansche kwestie, volkomen juist zijn. Tot de ontruiming van Rome door de Fransche troepen zal echter niet onverwijd worden overgegaan.

Uit Parijs is berigt ontvangen, dat daar gisteren in alle kerken zijn afgelezen de pauselijke *encyclien* en het mandement van den aartsbisschop der stad, waarin gebeden voor den Paus worden voorgeschreven, opdat deze zegevierend moge te voorschijn treden uit de vervolgingen, waaronder hij gebukt gaat.

Weenen, heden, Dingsdag.

De *Wien. Ztg.* meldt, dat eergisteren op een gemaskerd bal te Pesth in den Hongaarschen schouwburg de rakoczydansen verlangd werd en de politie daarom goedvond drie personen, die er volstrekt niet in betrokken waren, in hechtenis te nemen, waarop het volk hunne vrijlating eischte. Zonder van de wapenen gebruik te maken werd de rust hersteld, waarna werd voortgedanst.

Parijs, heden, Dingsdag.

De *Moniteur* zegt, dat de koning van Sardinië de diensten door het Fransche leger aan de zaak der Ital. onafhankelijkheid bewezen willende erkennen, 790 ridderkruisen der St. Maurits en Lazarusorde ter beschikking der Fransche regering heeft gesteld.

In Savoyje zijn ruim 800 medailles verleend.

Gister avond hebben wij onzen lezers in de stad nog medegedeeld, dat de discussiën over de spoorwegwet gisteren in de Eerste Kamer zijn voortgezet. De heeren *Cremers* en *Sassen* hebben voor de regeringsontwerpen gesproken, de heeren *de Kempnaer*, *Huydecoper* en *v. Rijkevorsel* er tegen.

De heer *de Kempnaer* heeft o. a. gevraagd, of het ministerie in deze spoorwegaangelegenheid welhomogeen handelde; de heer *Huydecoper* heeft de rigting der lijnen en de rivierovergangen bestreden en zijne financiële bezwaren te kennen gegeven, terwijl de heer *v. Rijkevorsel* hoofdzakelijk de financiële bezwaren heeft uiteengezet, vooral ook met het oog op den algemeenen onzekeren politieken toestand; hij wenschte vooraf verbetering der waterwegen.

De Eerste kamer telt 59 leden; daarvan hebben tot dusverre de heeren *v. Dam v. Isselt* en *v. Driest* medegedeeld de vergadering wegens ongesteldheid niet te kunnen bijwonen. Van de overigen hebben tot dus verre 12 leden tegen de wet gesproken, 9 voor de wet, terwijl 1 lid, de heer *v. Meeuwen*, zich zijne stem nog voorbehield.

De tegensprekers waren de heeren *v. Swinderen* en *de Kempnaer* uit Friesland, *v. Wessem*, *Hartsen*, *Bosch v. Dr.*, *v. Beeck Vollenhoven*, *Borski* uit N. Holland, *v. Nispen v. P.* uit Gelderland, *Cost Jordens* uit Overijssel, *Taets v. Amerongen* en *Huydecoper* uit Utrecht en *v. Rijkevorsel* uit Zuid-Holland.

De voorsprekers waren de heeren *v. Rhemen* *v. Rh.* uit Gelderland, *Blankenheim*, uit Zuidholland, *Rijstenborg* en *v. Sassen* uit N.-Brabant, *Michiels v. K.* uit Limburg, *Franssen v. d. Palle* en *v. d. Leek de Clercq* uit Zeeland, *v. Heeckeren* uit Overijssel en *Cremers* uit Groningen.

— Z. M. heeft den eervol ontslagen 2. stuurman van de Ned. marine *C. C. L. Neyts*, thans gezagv. van het Ned.-Ind. partikulier stoomschip *Batavia*, ter zake van zijne verrigtingen op de Slawak-rivier, benoemd tot ridder 4. kl. van de Mil. Willems-orde; — opgeheven de rijks kweekschool voor onderw. te Haarlem, en den heer *G. H. Geerlijs*, direkt. en onderw. aldaar, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend, onder dankbet. voor zijne bew. diensten; bepaald dat er een rijks kweekschool zal worden opgericht te 's Hertogenbosch, Haarlem en Groningen, en benoemd tot dir. en onderw.: te 's Hertogenbosch de heer *dr. F. B. Trosee*, schoolopz. in het 5. distrikt van N.-Brabant; te Haarlem de heer *dr. A. L. Gastmann*, schoolopz. in het 7. distr. van Zuidholland; en te Groningen *B. Brugsma*, schoolopz. in het 5. distr. te Groningen; — op zijn verz. eervol ontslag verleend aan den luit. ter zee 2. kl. *J. M. Clifford Kocq van Breugel*, dienende in Oost-Indië.

— Door den min. van binnenl. zaken is bij beschikking van 27 Jan. jl. aan de gemagtigden der familie van der *Duyn van Maasdam* vergunning verleend tot het indijken van ruim 221 bunders schorren, gelegen voor den dijk van den Nieuwen Hinkelenoord polder, langs de rivier de Schelde, onder de gemeente Woensdrecht.

— Door den min. van binnenl. zaken, is aan den heer mr. *T. van Stolk*, te 's Gravenhage, namens den eigenaar van het eiland Schiermonnikoog, den heer mr. *J. E. Bank*, vergunning verleend tot bedijking van dat eiland, volgens overgelegd plan, met vrijlating evenwel, om in de rigting van den dijk de kleine afwijkingen te maken, die bij de uitvoering des werks noodig en doelmatic zullen worden bevonden. Het geheele werk zal op den 1. Sept. dezes jaars voltooid moeten zijn.

— Volgens in de Staats-Courant van den 5. Feb. 1860 gedane oproeping is er weder gelegenheid om jongelieden tusschen de 16 en 20 jaren oud, onder de daarin gestelde voorwaarden te plaatsen als kweekeling op 's Rijks kweekschool voor militaire geneeskundigen te Utrecht, ter opleiding als officieren van gezondheid voor de landmagt hier te lande en voor die in Oost-Indië. Aan de kweekelingen voor eerstgenoemde dienst wordt aanvankelijk eene jaarlijksche toelage verleend van f 200 en later, naar gelang van gemaakte vorderingen en bestaande vakaturen f 300; voorts bedraagt de toelage voor de kweekelingen die voor de Oost-Indië bestemd zijn gedurende hunnen geheelen studietijd f 400 's jaars.

— Nader schrijft men ons omtrent de *gibernes* voor de off. v. gezondheid:

Bij besl. des konings van den 7. dezer, heeft *Z. M.* bepaalt, dat de officieren van gezondheid van alle rangen, voortaan tot het bergen van hunne kleine heekkundige instrumenten voorzien zullen zijn van eene *giberne-trousse*, bestemd om door hen in tijd van oorlog, te velde, doch in tijd van vrede, alleen bij manoeuvres, bij het schijtschieten en op marsch te worden gedragen; en dat het bedoeld voorwerp zal zijn, als volgt: *Giberne-trousse*, volgens model, in den vorm eener kleine patroontasch, van zwart leder, voorzien op het blad of de buitenzijde, van het zinnebeeld van de geneeskundige dienst, van geel metaal, met een koninklijke kroon daarboven, ter weerszijde bevestigd door middel van een haak en sluitoog, insgelijks van geel metaal, aan een draagriem van zwart embleme der geneeskunst met de kroon.

— Naar men verneemt zijn door den minister van oorlog de volgende hoofd- en verdere officieren van garnizoen verwisseld, behoorende tot het korps ingenieurs, mineurs en sappeurs: de maj. *de Jong van Beek en Donk*, van Brielle naar 's Bosch; de kapts. *Andraee*, van Venlo naar Brielle; baron *van Voorts tot Voorts*, van Deventer naar Bergen-op-Zoom; *C. P. del Campo*, gen. *Camp*, van Breskens naar Deventer; *Klijnsma*, van Breda naar Breskens; de maj. *Feith*, van Breda naar Amsterdam; de kapts. *Mossel*, van Geertruidenberg naar Breda; *E. A. del Campo*, gen. *Camp*, van Delfzijl naar Geertruidenberg; de 1. luits. *Piccardt*, van Amsterdam naar Delfzijl; *v. Hanswijk*, van Utrecht naar Dordrecht; de kapts. *Canneman*, van Dordrecht naar Venlo; *Nilant Bannier*, van Woudrichem naar Zutphen; *van Theije Hannes*, van Zutphen naar Gorinchem; *Reinalda*, van Maastricht naar Woudrichem, — en gedesigneerd om in hunne nieuwe garnizoenen als eerstaanwezende officieren der genie te fungeren.

— Ll. Vrijdag werden te Vlissingen op 's Rijks werf de stoomwerktuigen beproefd van *Z. M.* fregat *Zeeland*, welk te Feijenoord vervaardigd en door den heer *Stormebrink* in gemeld vaartuig geplaatst zijn. In het bijzijn van ingenieurs en officieren der zeemagt, zette zich de reusachtige machine in beweging, en overtrof de stoutste verwachtingen, zoo wat de machine, als wat het schip aangaat, dat bleek zoo goed te zijn, dat het, bij de zware werking der machine, geheel vrij bleef van de trillingen, die men op alle andere schroefschepen ontwaart. *H. en Effbl.*

*— Op de Elisabeth zal zich weldra weder naar O. Indië inschepen een detachement van 125 man, onder bevel van den kap. der inf. *H. v. Ziwef* en geleide van den 2en luit. der artil. *Scherer* en den offic. van gez. 5e kl. *Dumont*.

— De Koninklijke Nederlandsche Yachtclub hield den 4. dezer te Rotterdam eene algemeene vergadering, die door *Z. K. H.* prins *Hendrik* der Nederlanden werd gepresideerd.

Z. K. H. heeft weder eenige prijzen toegezegd, die hij bij den wedstrijd zal uitloven. De vice-president had na de vergadering de eer den prins-president en vele leden op een diner te mogen ontvangen.

— Te 's Hage worden de voorbereidselen reeds gemaakt voor de illuminatie op 's konings aanstaanden verjaardag. In bijna alle garnizoenen zullen er militaire feesten plaats hebben.

Mevr. *Drambilla* en de heer *v. Marra*, beiden van de Italiaansche opera gezelschap te Amsterdam, hebben vrijdag op de soirée van de koningin-moeder de

Uitbundigste toejuichingen ingeoogst. — De prins *v. Wurtemberg* is naar Duitschland teruggekeerd, om echter spoedig weder te komen.

— Men zegt, dat dr. *S. A. Naber*, rektor van het gymnasium te Haarlem, benoemd is tot rektor van het gymnasium Willem III te Batavia. *N. R. C.*

— De Senaat der Hoogeschool te Leijden heeft in zijne zitting van den 2. Februarij tot dokter in de godgeleerdheid benoemd: den heer *A. Reville*, predikant bij de Waalsche gemeente te Rotterdam.

WATERHOOGTE.

Arnhem, 6 Feb., 5,68 El. + AP. 10,65. Gev. 18 d.

De Rijnhoogte te Keulen den 4. Febr. 14 voet; 13 voet 4 duim Rijnl.

Zitting van de Eerste Kamer der Staten-Generaal.

In de zitting van gister zijn de beraadslagingen voortgezet over het wetsontwerp tot bekrachtiging van eenige artikelen der verleende concessie voor den aanleg en de exploitatie van de Noorder- en Zuider-spoorwegen.

De heer *Cremers* beantwoordde in de eerste plaats de bezwaren, die gemaakt zijn op grond van het niet hooren van den Raad van State; volgens hem waren die bezwaren slechts *argum-nts de procureur*. Evenzeer regtvaardigde hij de regering van het verwijt van opzettelijke misleiding, en betoogde, dat Staatsspoorwegen niet waren in het belang van het land, en de thans gekoncessioneerde niet geacht konden worden veruimde Staatsspoorwegen te zijn. Daarna trad de spreker in een uitvoerig betoog, om aan te toonen de wenschelijkheid en noodzakelijkheid van den aanleg van spoorwegen, en hoe de erkenning van die noodzakelijkheid de Eerste Kamer moest nopen om zich te verheffen boven den veelzijdigen lokalen strijd, en alleen te zien naar het algemeen belang, daar de roeping der Kamer niet zijn kon allen tevreden te stellen. Wat de financiële kwestie betreft, zeide Spr. o. a., dat volgens hem de gedane amortisatiën wel degelijk de bedoeling hebben gehad, om rente uit te sparen, doch om des noods het bedrag der geamortiseerde schuld door nieuwe schuld te doen vervangen. Ten slotte betoogde de spreker, dat hij niet van de aanneming, maar van de verwerping twist en tweedragt in het vaderland als treurige gevolgen vreesde.

De heer *van Adringa de Kempnaer* ontwikkelde op den voorgrond de groote bezwaren, die z. i. bestonden tegen de overbrugging onzer rivieren, en gaf als zijn gevoelen te kennen, dat men het middel van stoomvloten tot verzekering van de gemeenschap tusschen Noorder- en Zuider-spoorwegen had behooren te bezigen. Ook dan, wanneer de waterstaat over de technische moeilijkheden kon zegevieren, moest nog de ontzaggelijke kostbaarheid dier bruggen blijven wegen. In de tweede plaats werd door den Spr. de rigting der lijnen bestreden. De lijn Maastricht-Nijmegen noemde hij eene Pruisische, niet eene Nederlandsche lijn; en hij deed bovendien de bekende bezwaren gelden tegen de wijze, waarop zowel Harlingen als Groningen en met het buitenland en met het binnenland zouden worden verbonden. De subsidiën wogen hem te zwaar, vooral daar de herziening van het belastingstelsel werd op sleptouw gehouden. Ten slotte vroeg Spr. of het ministerie homogeen was in betrekking tot het spoorweg-ontwerp.

De heer *Huydecoper van Maarsseveen* toonde aan dat sedert de grondwetsherziening geen ontwerp zooveel belangstelling had opgewekt als het onderhavige. Daaromtrent was groot verschil van gevoelen ontstaan. Het staatsbelang, meende hij, verbood de aanneming om meer dan eene reden. Deze spoorwegen toch zouden niet aan het beoogde doel beantwoorden en te groote lasten op den Staat overdragen.

Bezwaren had hij onder anderen tegen de rigting der lijnen, in verband met het beoogde doel om de havens met het buitenland te verbinden en het binnenlandsch verkeer te verbeteren. De rigting daaraan toetsende zag hij, wat de noorderlijn betraf, Harlingen niet genoegzaam bevooroordeeld. Een doelmatig spoorwegnet zou van nu voor het land wezen, maar niet op de voorgestelde wijze, vooral met betrekking tot het verband tusschen de Oostelijke streken en Holland. Wel was getracht daarin te voorzien door eene lijn van Utrecht naar Zwolle, maar onzeker was het, volgens het daaromtrent aangeleekende in het verslag der kommissie van rapporteurs, of die wel tot stand zou komen. Ook zelfs bij de daargestelling dier lijn zou het beoogde doel niet ten volle bereikt worden. In verband met een bespoedigd verkeer trad hij in eene beschouwing der verdere voorgedragen lijnen, die hij aantoonde dat niet te bevorderen maar omwegen te veroorzaken.

Een tweede bezwaar had hij tegen de overbruggingen, hierin had hij er slechts eene gewenscht in het midden des lands; hij kon zich niet de bedenkingen der Regering tegen zoodanig stelsel ingebracht, niet vereenigen. Het zoogenaamde gekoncentreerde plan kon niet, zoo als men meende, tot den aanleg van even veel wegen als nu aanleiding geven, daar men, dit willende, ten behoeve van Pruisen zou handelen, waarvan hij de nood-

zakelijkheid niet inzag. Bij de daargestelling van slechts eene overbrugging zou men, gelijk hij door cijfers bewees, aanzienlijke besparingen verkrijgen.

Bij dit gedeelte trad hij ook in eene vergelijkende beschouwing der ramingen van onkosten der overbruggingen onderling, meenende hij daarin ongelijkmatigheid van maatstaf van berekening te vinden. Nadeel van een gekoncentreerd stelsel zou voor Rotterdam en Dordrecht niet zoo groot zijn, als sommigen wel hadden doen uitkomen, moettende de toevallige ligging der steden meer in de nabijheid van België dan andere geene reden zijn om daarom zoo veel meer millioenen voor meer dan eenen overgang toe te staan. De meening dat uit een waterbouwkundig oogpunt gevaaren uit eene enkele overbrugging zouden ontstaan, konde wel opwegen tegen die van de voorgestelde bruggen te vreezen.

Het derde bezwaar was voor hem van een financiële aard. De toekomst, meende hij, mogt men niet zoo zeer, en dat wel voor een langen tijd, bezwaren. Niemand kon bewijzen, dat in het vervolg de financiën steeds zoo gunstig zouden zijn als thans. Bij eene verwerping van het voorstel zou men, naar hij oordeelde, wel spoorwegen erlangen, en dat op voordeliger voorwaarden dan volgens het onderhavig ontwerp. Ook zelfs in het geval dat er staatsspoorwegen mogten komen, dan nog zou, gelijk hij meende, een nieuw voorstel op dat beginsel berustende, kunnen ingediend worden, dat aannemelijker dan dit te achten was.

De heer *van Rijkersorsel* is overtuigd, dat spoorwegen, wanneer zij strekken om onze zeehavens zooveel mogelijk langs de kortste lijnen in verband te brengen, veel kunnen bijdragen, om den handel te bevorderen en de bronnen van nationale welvaart steeds milder te doen vloeijen. Hij betreurde het evenwel, dat de regering niet is begonnen met eene dezer noodzakelijke concessiën, maar op den voorgrond heeft geplaatst sommige Noorderlijke lijnen, welke niet volstrekt noodzakelijk zijn. Daardoor is van alle zijden aandrang tot spoorwegen ontstaan, en is het tegenwoordige kolossale ontwerp geboren. Spr. heeft daartegen groote financiële bezwaren, vooral met betrekking tot den waarborg van 4½ pCt. voor rente en aflossing. Hij vrees, dat door de opnemng van lijnen in de concessiën, welke nauwelijks de exploitatie-kosten zullen dekken, ja wellicht daar beneden blijven, de overige lijnen, welke voordeel zullen afwerpen, zullen worden geabsorbeerd. Spr. wijst er ook op, dat het transport te water goedkoper dan langs de spoorwegen is; dat het benodigde kapitaal grooter is, dan waarop het geraamd was, welk een en ander weder op de jaarlijksche opbrengst zeer nadeelig zal werken. Hij vrees, dat de waarborg niet voor een tijd, maar blijvende zal zijn, en hij mag zijn vaderland daarmede gedurende 50 jaren niet bezwaren. Wij hebben wel is waar vermindering van rentelast, maar de overige Staats-uitgaven zijn veel hooger geklommen, en Spr. vleit zich ook geenszins met eene vermeerdering onzer inkomsten. Hij durft niet beweren, dat de spoorwegen voor de nijverheid van meer nut zouden zijn dan de afschaffing van eenige drukkende belastingen, als het patentregt en de akzijs op de brandstoffen. Een algemeen Nederlandsch belang (aldus eindigde Spr.), doet mij zoo spreken, en met het belang van de stad mijner inwonng of van de provincie, waaruit ik ben afgevaardigd. Als Volksvertegenwoordiger heb ik dat belang nooit op den voorgrond gesteld, en ik zal het heden ook niet doen. De bloei van den Nederlandschen handel en van de andere takken der nationale nijverheid gaat mij steeds zeer ter harte, aan hare bevordering wijdde ik een groot deel van mijn leven. Bij de erkenenis, dat de gekoncessioneerde spoorwegen daartoe moeten bijdragen, bij de wenschelijkheid, dat deze moeilijke zaak bij de Wetgevende Magt voor goed moge worden afgedaan, doet het mij hartelijk, innig leed, dat ik als vertegenwoordiger van het geheele Nederlandsche volk, na aanhoudende en gemoedelijke overweging, tot het besluit heb moeten komen, dat bij deze wet weinig waarborg en weinig uitzigt bestaat, dat de wenschelijkste lijnen werkelijk tot stand kunnen komen, en bovenal dat het algemeen Staatsbelang verbiedt, de financiën van het Rijk gedurende eene halve eeuw zoo ernstig te bezwaren. Dit laatste punt zal op mijne stem eenen overwegenden invloed uitoefenen."

De heer *Sassen* ontkende het grondwettig bezwaar betrekkelijk het niet hooren van den Raad van Staten; hij betoogde de onmisbaarheid der spoorwegen en der twee rivierovergangen. Ook hij wilde even als de heer *Cremers* dat men eigen wenschen ten offer zou brengen aan 't algemeen belang. Hij zou dan ook over vele bezwaren heenstappen, en daaronder over de financiële moeilijkheden. De gevraagde offers waren groot, maar hij rekende op de mededeelingen in deze der regering, die vertrouwen moesten inboezemen.

De heer *Michiels v. K.* gaf den heer *de Kempnaer* ten antwoord, dat de lijn Maastricht-Nijmegen, niet overbodig zou wezen. Hoogstens zou de weg Venlo op Nijmegen langs den regteroever bezwaren opleveren. — De heer *de Kempnaer* zou hierop later antwoorden.

Heden is de heer *v. Eijsinga* aan het woord.

PETERSBURG, 26 Januarij.

De keizer heeft gister ter eere van prins *Bariatinsky* een diner gegeven.

KONSTANTINOPEL, 27 Januarij.

De toestand van Servië baart onze regering veel zorg. Prins *Milosch* betoont zich sedert eenigen tijd alles behalve gehoorzaam en onderworpen. En niet alleen in Servië, maar ook in Bosnië en Herzegowina wordt tot oproer aanzet. De Porte acht dit alles het werk van *Milosch*.

KOPENHAGEN, 31 Januarij.

Aan den koning worden adressen gezonden, waarin hem betuigingen van trouw en gehechtheid aan zijn persoon en van eerbied voor zijne huiselijke betrekkingen gedaan worden.

WIENEN, 4 Februarij.

Men zegt, dat alle in Zuid Tyrol zich bevindende troepen bevel hebben ontvangen naar Italië op te rukken, en alles duidt aan, dat men Venetië niet gemakkelijk zal opgeven. Er moet in de laatste dagen over een afkoop voor 500 miljoen fl. onderhandeld zijn, doch zonder gevolg.

Volgens berichten uit Triest is de aartshertog *Ferdinand Maximiliaan* den 2 Jan. van de Kaapverdische eilanden naar Brazilië vertrokken. Zijne gemalin is op Madera gebleven.

BERLIJN, 5 Februarij.

De generaal *v. Wildenbruch*, vroeger gezant te Konstantinopel, is met eene bijzondere zending naar Turijn, Rome, Florence en misschen ook naar Napels belast. Vrienden van Oostenrijk willen in die zending een teeken van toenadering tot dien Staat zien, en zeggen, dat de generaal in last heeft, aan graaf *de Cavour* te verklaren, dat de Prussische regering niet geneigd is, de wetmatigheid van den tegenwoordigen staat van zaken in Italië te erkennen. Van eene andere zijde wordt echter verzekerd, dat de generaal in last heeft omtrent den toestand alle mogelijke inlichtingen te verschaffen, aangezien de regering deswegens in het onzekere verkeert, wij zij zeer tegenstrijdige rapporten ontvangt: van haar gezant te Turijn, die de Sard. politiek gunstig gezind is, en van den heer *V. Reumont*, zaakgelastigde te Florence, waar hij na het vertrek van den groothertog gebleven en die der Ital. beweging zeer vijandig is.

LONDEN, 3 Februarij.

Het Pariemetspaleis heeft tot 1 Jan. in 't geheel ruim 26 miljoen gulden gekost.

In Noord-Amerika ziet het er volstrekt niet eensgezind uit. Louisiana heeft zich aan de zijde van het zuiden geschaard; de boodschap van zijn gouverneur was het noorden zeer vijandig, evenals ook die van den gouverneur aan Missouri, die o. a. op goederen uit het noorden verbaasd hooge regten wil gelegd zien. In Louisiana heeft de vertegenwoordiging beslist, dat de verkiezing van een republikein tot president der Unie een wettigen grond tot afscheiding zou opleveren.

— 6 Febr. Gee. 94½; Peru 4½ pCt. 94, 5 pCt. —; Venez. 2½ pCt. 26½, 1 pCt. —; Port. 5 pCt. 44; Sp. 5 p. 44¾, 1¾ pCt. —; Rus. 4½ pCt. 98, 5 pCt. —; Sard. —.

PARIS, 5 Februarij.

Het adres, door de nog aan het pauselijk gezag onderworpen provinciën tot den keizer gericht, luidt als volgt:

„Sire, veroorloof, dat in dit gewichtig oogenblik, nu geheel Europa over het toekomstig lot van Italië zal beslissen, zij, die geheel hun leven aan de emancipatie van hun dierbaar en ongelukkig vaderland gewijd hebben, en meer dan eens geroepen zijn het te vertegenwoordigen, zich van hunne verplichting als goede burgers kwijten, door hunne wettige verlangens u bloot te leggen. Onder de roemrijke feiten uwer regering zal de herleving van Italië tot een volk de meeste dankbaarheid bij het nageslacht verwekken en de trots der tijdgenooten uitmaken. Dat grootmoedig werk, door uwe dapperheid en uw patriotisme begonnen, is voltooid door uwe wijsheid. Maar Italië heeft niet tot grenzen la Cattolica en Trasymane, buiten die punten tot aan het koninkrijk Napels (waarvan het ons op dit oogenblik niet volgt te spreken) tusschen Trombo aan de eene zijde, en Terra del Lavore aan de andere, ligt een oudtijds beroemd gebied, dat aanzienlijke steden, eene krachtige en verstandige bevolking, edele gemoederen en waarachtig Italiaansche harten bevat. Overbodig ware het, den alouden roem van dat gebied in herinnering te brengen. Rome is een naam waarvoor alle volken nederbuigen. De geschiedenis onzes tijds bewijst niet, dat dit volk ontaard is, of burgerlijke en regtvaardige wetten, eene billijke vrijheid, een eerlijk en verlicht bestuur minder waardig zij dan andere volken. Zijn nationaliteitszin, zijn vaderlandslievende wenschen, zijne krachten, om die te verwezenlijken, zijn gebleken door de gedenkwaardige jaarboeken van 1831 en 1848, door de dapperen naar de vlakten van Lombardije, Venetië en Vicenza toegesnel, door het bloed onder de muren van Rome vergoten, door de martelaren gevallen onder de bijl der Oostenrijkers en der pauselijke overheden. De wereld weet, onder welken druk sedert zoovele jaren het ongelukkig volk zucht. Het ware overbodig dit Uwer Maj. te herhalen, die meer dan eens bare

stem ten zijnen gunste heeft verheven.

„Onze broeders in de Romagna hebben zich, gelukkiger dan wij, van hunnen kant kunnen doen hooren. En, toch zijn wij nooit menschelijker behandeld dan zij, hebben wij nooit betere wetten gehad, zijn ons niet minder regten onthouden. De onherstelbare gebreken van een stelsel dat geheel Europa afkeurt, hebben bij ons dezelfde jammerlijke gevolgen moeten te weeg brengen als bij hen. Men doorloope de steden en het platte land, men talle de menschen, de werkplaatsen, de boomen, de huizen, de soldaten, de schepen, de spoorwegen en men zal zien, dat een vernielende adem over die ongelukkige gewesten is getogen. Geen verantwoordelijkheid bestaat er bij hen die regeren, geen eerlijkheid in de administratie, geen waarborg voor gerechtigheid, en het kerkelijk regt heerscht in plaats van het burgerlijke; dit zijn de onvermijdelijke gevolgen van een bestuur welks het hoofd eenvorst is, door godsdienstige verplichtingen gebonden, en dat, zich onfeilbaar verklarende, aan alle controle, aan alle verantwoordelijkheid zich onttrekt.

„Dit stelsel heeft zich staande kunnen houden en doen duiken toen de administratieve organisatie eenvoudiger was, toen de inmenging van den staat in de openbare zaken minder was, toen het licht der beschaving niet genoeg over alle klassen verspreid was. Nu de openbare zaken zijn toegenomen en meer ingewikkeld geworden en voor elken tak van administratie speciale en der zake kundige personen noodig zijn, wordt het meer en meer gevaarlijk dezen uit eene bevoorregte kaste te kiezen. Nu ieder zijne eigene verlangens kent en levendiger 's menschen waardigheid gevoelt, is men hoe langer hoe minder geneigd het hoofd te buigen onder willekeur en despotisme. Men ziet dus duidelijk, Sire, wat het eenige middel tegen zooveel kwaads zijn kan. Wij hebben met de Romagna geleden; de regtvaardigheid wil dat wij van dezelve lotsbestemmingen voordeel trekken.

„Welke de toekomstige reorganisatie van Italië ook zij, de regtvaardigheid eischt, dat wij, leden der groote Italiaansche familie zijnde, geheel met haar geïdentificeerd worden. Eene eenvoudige wijziging in den grondslag van een versleten en slecht stelsel ware slechts een ijdel en onvruchtbaar werk; zij zou slechts voor een oogenblik de ons dreigende gevaren afwenden, maar ze niet opheldren. Een bestuur kan door zijn aard, door zijne beginselen, door zijne leden zondigen. De beginselen kunnen verbeterd worden, de personen kunnen worden verwisseld, maar de innerlijke aard wordt veranderd noch gewijzigd. Het klerikaal stelsel is onbestaanbaar met de zeden, met de beschaving, met den tijd; het te willen hervormen, ware een lijk te willen galvaniseren. Zoo men Italië bevredigen, een nieuw Italië gronden, de rust van Europa verzekeren wil, zal men dat eerst kunnen doen na die kwestie opgelost te hebben. In het midden van Italië een bestendig brandpunt van oneenigheid en onrust te laten bestaan, ware het in de andere provinciën voltooide werk te willen vernietigen.

„De menschelijkheid, de regtvaardigheid, het algemeen belang eischen dus, dat den wenschen van Rome en zijne provinciën regt wedervare; uwe zending is, Sire! Italië bevrijdende, het pausdom te redden; gij hebt begrepen, dat dit slechts ware te bereiken door het hoofd van het katholicisme van al die wereldsche beslommeringen te ontheffen, die hem brengen tot daden, onbestaanbaar met zijne hooge waardigheid. Het is niet het grooter of kleiner gebied dat hem doet eerbiedigen en onafhankelijk maakt. Eene hoofdkerk, omgeven door de vereering der menschen, gewaarborgd door het gezag der geheele wereld, zal zijne onafhankelijkheid beter verzekeren dan een betwist gebied en een waggelende troon.

„Het is smartelijk voor ons, Sire! te denken, dat de stad, die oudtijds de koningin der wereld en de bakermat van zoovele beroemde mannen was, en zoo doorslaande bewijzen van patriotisme en deugd heeft gegeven, verstoken zoude blijven van de degelijke weldaden die ons wierden verleend. Zoo gewichtige staatkundige redenen het vorderen, zoo het weizijn van Italië zelf eene zoo groote opoffering eischt, zal Z. M. er het bittere van weten te lenigen, en haar doorzigt een gelukkigen middelweg vinden om, Rome aan den Paus latende, Italië aan de Romeinen te laten, en zal ons gemeenschappelijk vaderland niet beroofd blijven van zoo achtenswaardige burgers die het zoo dierbaar zijn.

Om een bewijs te geven van den toestand in Midden Italië, diene, dat dit adres in het in staat van beleg verklaarde Perugia door 15 raadsleden, 219 leden der aristocratie en aanzienlijke burgers, 559 hoogleeraren, geneesheeren, handelaren en advocaten, en 472 ambachtslieden is geteekend.

Om in de zoogenaamde getrouw gebleven provinciën soldaten voor het pauselijk leger te werven ledigt men de gevangenen.

Het schijnt, dat *Mazzini* zich thans in Napels bevindt. De Schotsche bladen deelen althans een schrijven van hem aan zijn vriend, den heer *John M'Adam* te Glasgow, mede, waarin hij zegt, dat zijne partij in het zuiden van Italië ijverig werkt om den tegenwoordigen stand van zaken aldaar te veranderen. Verder verklaart hij, dat de eenheid

van Italië zijn streven blijft, en dat, zoo lang dat doel niet bereikt is, Italië geene rust, Europa geene vrede zal kunnen genieten.

Sedert de minister van binnenlandsche zaken aan de kloosters vergunning weigert om loterijen te houden, geven zekere godsdienstige vereenigingen *bons de messes* (briefjes goed voor een of twee missen) uit à fr. 1,25. De opbrengst dezer bons strekt tot de oprigting of voltooiing van kerkelijke gestichten; in die stukken wordt geregeld handel gedreven ten voordeele van de trappisten-nonnen der Onbevleete Ontvangenis.

Bij de installatie van pater *Lacordaire*, als lid der Fransche akademie, zal het bureau der akademie bestaan uit de heeren *Guizot*, directeur (*Guizot* was rektor der akademie, toen de heer *Tocqueville* stierf,) *V. de Laprade*, kanselier, en *Villemain*, vaste sekretaris. De heer *Guizot* zal op de rede van het nieuwe lid antwoorden.

Naar men zegt, is de aartsbisschop van Parijs uitgenoodigd geworden den ijver zijner geestelijkheid te temperen, daar zij een weinig misbruik maakt van de vrijheid van den preekstoel, in zake de aangelegenheid van Rome.

Toen voor eenige dagen de *Histoire d'un Drapeau* werd opgevoerd, dat zeer veel opgang maakt, en waarin eene scene voorkomt, voorstellende hoe gen. *Bonaparte* een jong soldaat, die meer dan de anderen van hitte en vermoeijens had te lijden, in zijne tent opnam en liet laven en verzorgen, hoorde men plotseling van de galerij iemand luid snikken, en riep een grijsaard daarop in vervoering uit: „Dat ben ik! dat ben ik!“ Een daverend gejuich begroette den wellicht nog eenig overgebleven soldaat van den intogt van Cairo.

Roepstem uit de Protestantische Gemeente te Spiers aan hare geloofsgenooten in Nederland:

Dierbare Geloofsgenooten!
Den 19. April 1829 leverden de Evangelische Stenden op den vermaarden rijksdag te Spiers tegen een besluit der R. G. Stenden (bij meerderheid van stemmen doorgedreven) hetwelk den voortgang van het gezegende werk der kerkhervorming tot eenen doodelyken stilstand veroordeelde, of liever met geheele vernietiging bedreigde, een plegtig Protest in, waarbij zij verklaarden, zich in gewetenszaken, aan eene meerderheid van stemmen niet te kunnen onderwerpen.

Aan dit Protest is de ons zoo dierbare en heilige naam „Protestanten“ ontleend.

Op de eigen plek waar deze gebeurtenis heeft plaats gehad, waar eens het oude Retscher-Paleis zich verhiel, wenscht de gemeente van Spiers eene Protestantische kerk gesticht te zien.

Hare hoofdkerk te Spiers dreigt in puin te verzinken, en zelve niet bekwaam, in de behoeften tot het stichten eener kerk te voorzien — roept zij bij dezen de Christelijke hulp harer medebroeders in Nederland in, om haar in haar pogen te ondersteunen en alzoo mede te werken met slechts tot zegen der Gemeente van Spiers, maar tot een blijvend aandenken aan den 19. April 1829, den geboortedag van 't Protestantisme.

Wie van u, Medebroeders! iets van 't uwe kunt en wilt afzonderen, ter bevordering van deze zoo dringende behoefte, zal weldra daartoe gelegenheid worden geschonken door een in naam van ons, ondergeteekenden, afgezonden lijst.

Geteekend:
A. RASCH, pred. te Kusel.
Ph. C. HAENCHEN, pred. te Haardt.

*** Voorspoedig bevallen van eene Welgeschapen DOCHTER, de Hoog Wel Geboren Vrouwe MARTENS—VAN RAPPAARD.

Utrecht, 5 Februarij 1860.

*** Heden overleed in den ouderdom van een en zeventig jaren, SARA MARIA VERLOREN, weduwe van den Heer Kolonel J. P. ROEMER.

Utrecht den 5. Februarij 1860.

Eenige Kennisgeving.

*** Amersfoort den 5. Februarij 1860. Heden overleed in den ouderdom van ruim 81 jaren, Mevrouw CORNELIA ALIEDA SUYCK, geliefde zuster van G. SUYCK.

*** Hartelijk dank aan allen, die hunne belangstelling hebben betoond in de bevalling mijner Echtgenoot.

Utrecht, D. C. VAN ZIJST.
5 Febr. 1860. M. VAN ZIJST, geb. VEENMAN

Departement Utrecht der Nederlandsche Maatschappij ter Bevordering van Nijverheid.

*** Gewone Vergadering der Leden op Woensdag den 8. Februarij 1860, des avonds ten zeven ure, in het gewone lokaal.

Mededeeling van ingekomen stukken.
Benoeming van 2 leden in het Bestuur.
„ eenen Voorzitter.

Mededeelingen. De Secretaris,
Mr. J. Ph. VERLOREN.

Snelpersdruk van L. E. BOSCH en ZONN